

Stichting Cultuur+Ondernemen

Geadviseerd subsidiebedrag: € 2.008.900

Gevraagd subsidiebedrag: € 2.008.900

Over de instelling

Stichting Cultuur+Ondernemen (hierna: C+O), bovensectorale ondersteunende instellingen, ondernemerschap en financiering, Amsterdam

C+O positioneert zich als kennisinstelling voor ondernemerschap, financiering en governance en als financier voor cultureel ondernemers. De instelling richt zich op de gehele culturele en creatieve sector, zowel gesubsidieerde als ongesubsidieerde partijen. Het is de missie van C+O om organisaties en individuele makers te ondersteunen in hun ondernemerschap, zodat zij kunnen 'floreren en de samenleving optimaal kan profiteren van wat zij teweegbrengen'. Om de doelgroep te bedienen, onderhoudt C+O een digitaal platform met kennisdossiers, tools en scans. Ook biedt zij cursussen en oriëntatiegesprekken en onderhoudt en promoot zij de Governance Code Cultuur. Het werkterrein is Nederland, inclusief de Caribische gebiedsdelen. Daarnaast richt C+O zich onder meer op beleidsmakers, onderwijsinstellingen en financiers.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 5.35 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Stichting Cultuur+Ondernemen een subsidiebedrag toe te kennen van € 2.008.900.

De raad adviseert bij de subsidieverlening het volgende aandachtspunt op te nemen:

- C+O moet een transparante begroting indienen voor enerzijds de BIS-activiteiten en anderzijds de leenfaciliteit. Daarbij moet de instelling inzichtelijk maken hoe beide activiteiten elkaar positief beïnvloeden en waar deze eventueel een risico vormen voor de bedrijfsvoering.

Beoordeling

Inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De kernactiviteiten van C+O passen bij haar missie en visie. C+O heeft tijdens en ook na de coronapandemie een belangrijke rol vervuld voor de

sector als kennisinstelling en als leningenverstrekker. De drie beleidspijlers van C+O staan stevig overeind, met name de pijlers ondernemen en financieren. Er zijn gedurende de vorige subsidieperiode onderwerpen opgepakt die een urgentie voor de sector hadden, samenhangend met de gevolgen van de coronapandemie en de effecten van stijgende inflatie en energiekosten. Daarnaast heeft C+O de nodige aandacht geschonken aan het thema grensoverschrijdend gedrag in de cultuur- en mediasector. C+O is houder van de Governance Code Cultuur en heeft hier daarom aandacht voor gevraagd en een zelfevaluatie scan ontwikkeld. In november 2023 publiceerde ze een periodiek onderzoek naar de wijze waarop culturele organisaties zich in hun jaarverslag verantwoorden over de Governance Code Cultuur. Dit om te onderzoeken of er in de sector vooruitgang is geboekt in de toepassing van en verantwoording over de code. De uitkomst was dat de kwaliteit van verantwoording zeer wisselend is. De sector heeft nog veel werk te verzetten en C+O kan daarbij een inspirerende, motiverende rol spelen.

De website van C+O biedt beginnende makers en organisaties veel informatie en door middel van startgesprekken kunnen zij vraagstukken voorleggen aan deskundigen. Dit wordt volgens evaluaties van C+O positief gewaardeerd. Tot dusver is het effect van de activiteiten die het ondernemerschap in de sector moeten vergroten nauwelijks te meten en daardoor ook niet goed te monitoren.

C+O heeft extra middelen uit het coronasteunpakket toegewezen gekregen voor het verlenen van geldleningen. Het aandeel van de financieringsactiviteiten in het totaal van de activiteiten is daarmee fors toegenomen. C+O is in de afgelopen subsidieperiode overgegaan op leningen van maximaal 500.000 euro, in plaats van maximaal 50.000 tot 60.000 euro, de eerder gebruikelijke bedragen. Dit is een behoorlijke toename, die vraagt om goede monitoring in de komende periode. De raad is er verbaasd over dat het toezicht op de zeer substantiële leenfaciliteit en op de BIS-activiteiten zijn ondergebracht bij één stichting, zonder dat er duidelijkheid wordt gegeven over de mogelijke risico's van de leenfaciliteit voor de BIS-activiteiten. Het is de raad niet bekend of C+O een protocol hanteert voor het toezicht op de leningen en de samenhangende risico's. Het heeft de voorkeur van de raad beide onderdelen van C+O duidelijker van elkaar te onderscheiden, zowel in de bedrijfsvoering als in het toezicht.

Volgens het activiteitenplan is er sprake van een positieve kruisbestuiving tussen de financieringsfunctie en de BIS-functie. De raad verwacht dat het beoogde effect hiervan wordt gemonitord.

Relevantie voor de doelgroep

C+O organiseert geregeld rondetafelgesprekken om de behoeften in het veld te peilen. Op basis daarvan publiceert ze 'berichten uit het veld'. De behoeften van (beginnende) makers en organisaties veranderen niet wezenlijk, al valt wel op dat makers minder afhankelijk willen zijn van subsidies. C+O heeft het voornemen een groter en diverser deel van de culturele en creatieve sector te bereiken, met name qua gender en culturele diversiteit. Ze zou ook zelf meerstemmigheid in de praktijk moeten brengen. Zo is het bijvoorbeeld teleurstellend dat C+O de kans heeft laten liggen de samenstelling van haar raad van toezicht diverser te maken.

De op de website aangeboden publicaties, tools en handleidingen worden goed gevonden en geraadpleegd. De belangstelling voor videocontent en sociale media is groeiende en loopt daarmee in de pas met een maatschappelijke trend. Als naar de kwantitatieve ambities van C+O wordt gekeken, blijft de output de komende beleidsperiode bij het oude.

De helpdesk, ofwel het loket, bedient mensen die een adviesgesprek willen voeren. In 2022 ging het om circa 450 tot 500 gesprekken. Deze gesprekken worden in evaluaties positief gewaardeerd. De raad vindt het een goed initiatief dat C+O in een pilot aandacht gaat schenken aan culturele ondernemers die op het punt van opschalen staan. Ook neemt C+O zich voor de aansluiting tussen vraag en aanbod van financiering te verbeteren. Het blijft echter ongewis hoe C+O zichzelf positioneert ten aanzien van reeds bestaande private initiatieven op dit terrein. De raad verwacht dat C+O een visie ontwikkelt op de eigen positionering in de bestaande markt.

C+O organiseerde in de afgelopen subsidieperiode presentaties en trainingen over governance. Een van de thema's die sterk in de aandacht is komen te staan, is grensoverschrijdend gedrag. C+O heeft in dit kader een (betaalde) zelfevaluatiescan gelanceerd. Waarom C+O deze activiteit volgens het activiteitenplan buiten de BIS plaatst, is onduidelijk. Een dergelijk product sluit aan bij de missie van C+O en behoort inhoudelijk tot de BIS-activiteiten. Na de lancering in 2022 zijn volgens C+O 61 zelfevaluaties afgenomen. Dit is een zeer bescheiden aantal gezien de totale omvang van de sector. Gelet op de omvang van het probleem omtrent sociale veiligheid is het van belang de effectiviteit van de zelfevaluatiescan actief te vergroten. De raad is van mening dat de zelfscan gratis ter beschikking zou moeten worden gesteld aan de sector. Daarnaast is het, gelet op de maatschappelijke discussie over sociale veiligheid, belangrijk dat C+O meer aandacht schenkt aan leiderschap en de gedragscomponent van de Governance Code Cultuur. C+O mag zich in de ogen van de raad meer inspannen om de code te onderhouden, zodat deze beter aansluit op actuele thema's met betrekking tot sociale veiligheid en diversiteit en inclusie.

Wendbaarheid

C+O wil volgens haar activiteitenplan zoveel mogelijk in contact staan met andere organisaties in de culturele en creatieve sector om tijdig trends en ontwikkelingen te identificeren en vervolgens hierop te kunnen inspelen. C+O zet haar website in om te kunnen reageren op trends. Hoe C+O potentiële doelgroepen naar haar website leidt, wordt niet duidelijk uit het activiteitenplan. Hier verwacht de raad van C+O meer inventiviteit en een expliciete visie op marketing en communicatie.

Ook vindt de raad dat C+O haar claims met betrekking tot haar impact op actoren in de sector meetbaar en concreet moet maken door kwantitatieve doelen in haar kritieke prestatie-indicatoren op te nemen.

C+O gebruikt data en informatie van andere instellingen, zoals het CBS en brancheorganisaties. Ook voert zij eigen onderzoek uit of neemt deel aan onderzoek om snel op nieuwe ontwikkelingen te kunnen inspringen.

Bedrijfsmatige gezondheid

De financiële positie van C+O is in de periode 2021 - 2024 gegroeid door de leenfaciliteit, die echter geen deel uitmaakt van de BIS-activiteiten, maar waarvan wel een kruisbestuiving wordt verwacht. De leenfaciliteit en de activiteiten in de BIS worden in de begroting onvoldoende van elkaar gescheiden. Efficiency en effectiviteit van de BIS-activiteiten kunnen daardoor niet goed worden beoordeeld. Ook is niet inzichtelijk gemaakt welke personeelskosten betrekking hebben op de verschillende activiteiten.

De begroting voor de BIS maakt een klein deel uit van de totale begroting van de instelling. Voor bijna 60 procent van haar inkomsten is C+O afhankelijk van overige subsidies. De eigen inkomsten zijn begroot op gemiddeld 5 procent voor de periode 2025 - 2028. De subsidies die zij ontvangt, zijn langjarig van karakter, wat stabiliteit biedt en de mogelijkheid geeft om de eigen positie te versterken.

Het weerstandvermogen van C+O is goed. De liquiditeit vormt echter een hoog risico volgens de ongesplitste begroting, wat de raad zorgwekkend vindt. De raad beveelt aan dat de risico's worden geïnventariseerd en dat er een protocol wordt ontwikkeld voor de leenfaciliteit.

De instelling werkt met ongeveer 60 procent vaste en 40 procent tijdelijke medewerkers. Er wordt niet met vrijwilligers gewerkt, wel met zzp'ers. De instelling verwacht de komende jaren een groei op vrijwel alle activiteiten.

C+O heeft een eigen rechtspositiereglement. Daarin wordt de cao van de rijksoverheid gevolgd voor wat betreft de loonontwikkeling. De instelling vermeldt dat ze actief deelneemt aan collectieve afspraken of platforms. De instelling is voldoende transparant over de toepassing van de kernwaarden

van de Fair Practice Code. Ze gaat in de aanvraag echter beperkt in op het beleid rond sociale veiligheid op de werkvloer. Met betrekking tot naleving in de toekomst worden geen concrete plannen vermeld.

C+O is houder van de Governance Code Cultuur. Als opsteller van de code heeft zij een voorbeeldfunctie. Voor de uitwerking van de code verwijst de instelling naar haar jaarverslag. Daarin beschrijft de instelling hoe de acht principes in de eigen gelederen worden toegepast.

C+O beschrijft in haar aanvraag hoe het beleid is vormgegeven om diversiteit onder personeel en bestuur te bevorderen. C+O spreekt de intentie uit de culturele en genderdiversiteit binnen haar organisatie te vergroten. Omdat C+O niet duidelijk maakt welke doelen zij zich hieromtrent stelt, vindt de raad dit onvoldoende concreet.

Geografische spreiding in relatie tot de opdracht

C+O is gevestigd in Amsterdam. Zij organiseert in opdracht van verschillende gemeenten programma's voor kunstenaars en professionals in de culturele en creatieve sector. Deze activiteiten vallen volgens eigen zeggen niet onder de BIS-activiteiten.

C+O organiseert circa 65 webinars per jaar en rapporteert dat zij hiermee belangstellenden vanuit heel Nederland trekt, ook uit de Caribische gebiedsdelen. Ze heeft volgens het activiteitenplan geen activiteiten ontwikkeld voor culturele ondernemers die buiten de landsgrenzen actief willen worden. De raad beveelt aan hier op de website van de organisatie aandacht aan te besteden en door te verwijzen naar partijen die hier wel programma's voor hebben ontwikkeld. Hier verwacht de raad samenwerking met partijen binnen de BIS, zoals Dutch Culture en de rijkscultuurfondsen, maar ook daarbuiten. Een visie op cultureel ondernemerschap in internationale context en op bijvoorbeeld Europese financieringsmogelijkheden ligt volgens de raad zeer voor de hand.